

Een paraplu met groeiende gaten

Welzijnszorg wijst met haar campagne op de tekortkomingen van de sociale bescherming

- Sociale bescherming in België is een van de best uitgebouwde in de wereld
- In de praktijk zijn heel wat mensen echter te weinig beschermd
- Welzijnszorg wil onder meer dat ieder krijgt waar hij recht op heeft

Jozefien VAN HUFFEL

„Mijn ervaring is dat je veel zelf moet opzoeken. Je moet zelf de weg uit de armoede zien te vinden. Veel dingen verneem je via via”, vertelt een jonge weduwe en moeder. „Het vraagt ontzettend veel energie om telkens weer diensten af te schuimen en papieren in te vullen.”

Het verhaal van de vrouw, genoteerd door Welzijnszorg, is een van de ontelbare illustraties dat sociale bescherming niet vanzelfsprekend is. Een gedegen sociale bescherming maakt, kort gezegd, dat iemand die ziek wordt of zijn werk verliest niet automatisch in armoede verzeilt, maar wel ondersteund wordt door kwaliteitsvolle diensten.

De bescherming in ons land is een van de best uitgebouwde in de wereld. „Wij, Belgen, waren dan ook altijd trots op onze sociale zekerheid en sociale bijstand”, zegt Bert D’hondt van Welzijnszorg. „Alleen stelden we door de jaren heen vast dat er vervaarlijk grote gaten in die paraplu zitten.” Die tekortkomingen stelt Welzijnszorg met de adventscampagne *Iedereen beschermd tegen armoede?* aan de kaak. „Want sociale bescherming is de kern

van de structurele armoedebestrijding”, zegt D’hondt nog.

Net als ongeveer elk jaar vraagt Welzijnszorg allereerst dat alle inkomens zouden stijgen tot boven de armoedegrens. „Dat is inderdaad niet nieuw, maar wel wezenlijk belangrijk”, zegt D’hondt. „Uiteraard is armoede meer dan een gebrek aan inkomens, maar zonder een stijging van de inkomens helpen andere maatregelen niet.”

Een tweede gat in de paraplu van de sociale bescherming is dat mensen lang niet altijd de ondersteuning krijgen waar ze recht op hebben. „De tegemoetkomingen voor kansarmen zijn talrijk. Ze hebben bijvoorbeeld recht op een hogere terugbetaling in de gezondheidszorg”, legt D’hondt uit. „Alleen is de administratie zo ingewikkeld dat een op de twee mensen uit de boot valt.”

„In alle sociale diensten lopen er prachtmensen rond. Je moet ze gewoon weten te vinden”

„Nochtans beschikt de overheid over de gegevens van alle burgers”, vervolgt hij. „Dergelijke rechten zou ze zo veel mogelijk automatisch moeten toekennen. Op het vlak van studietoelagen beloofde de regering dat al meermaals. Telkens weer werd het uitgesteld, vooral omdat het totale budget een stuk groter moet zijn als iedereen die recht heeft op een toelage, die ook krijgt. Maar dat vinden wij geen goede reden om het niet te doen.”

Welzijnszorg pleit daarnaast voor een kwalitatieve dienstverlening voor mensen in armoede. Vandaag komen sommigen die

schulden hebben en hulp zoeken, bijvoorbeeld op een wachtlijst terecht. Terwijl ze wachten tot de hulpverleners tijd hebben, groeit uiteraard de schuldenberg.

„Vaak hebben hulpverleners ook niet genoeg tijd. Dat leidt tot zogenoemde reactieve hulpverlening. Mensen komen met een specifieke vraag en krijgen daar een antwoord op, maar de complexe problematiek die er achter schuilgaat verdwijnt volledig uit beeld”, zegt Bert D’hondt.

In een getuigenis vertelt een vrouw hoe ze steeds zorgvuldig de namen en telefoonnummers van hulpverleners noteert, zodat ze haar eigen hulpnetwerk opbouwt. „In alle sociale diensten lopen er prachtmensen rond. Je moet ze gewoon weten te vinden. En met mijn notities zet ik ook andere mensen op weg”, zegt ze. Bert D’hondt: „In een ideale wereld zijn hulpverleners dan weer proactief en sporen ze zelf op wie nood heeft aan een bepaalde hulpverlening.”

De drie tekortkomingen waar Welzijnszorg op wijst, zijn een oud zeer. Maar dreigen de gaten in de paraplu niet groter te worden? „Daar zijn we inderdaad bezorgd over. De overheid maakt in sommige gevallen zelfs bewust gaten bij”, zegt D’hondt. „In het federale regeerakkoord lees ik nu dat de regering de uitkeringen wil optrekken tot boven de armoedegrens, maar daarentegen andere voordelen van het bedrag zal aftrekken. Dat noem ik niet optrekken, dat is gewoon anders rekenen met hetzelfde resultaat.”

U helpt onder meer door de petitie *Iedereen beschermd tegen armoede?* te ondertekenen. Info via 02 502 55 75 of op www.welzijnszorg.be.

STANDPUNT

Bert CLAERHOUT

Bekentenissen en taboes in het kapsalon

„Onlangs hoorde ik dat een van de grootste kappersketens in ons land, Olivier Dachkin, niet wil dat zijn personeel met klanten over godsdienst of politiek praat. Volgens de keten komt daar te veel discussie van. En daarom moeten kappers en kapsters zulke gesprekken snel afblokken en afleiden naar andere, meer triviale onderwerpen. „We moeten neutraal zijn”, luidt het bij Olivier Dachkin. „Als een klant een bepaalde partij genegen is en ons personeelslid op een andere partij stemt, kan dat tot wrijvingen leiden. Een kapsalon is geen café waar je aan de toeg eindeloos kunt redetwisten. Mensen gaan naar de kapper om even te relaxen en met een goed gevoel naar huis terug te keren.”

Ik heb er geen flauw idee van naar welk kapsalon de lezers van *KERK & leven* zoal gaan, maar zelf maakte ik bij de kapper zelden spetterende discussies mee over politiek en geloof. Toegegeven,

er was een tijd dat je bij de kapper alles en nog wat ter sprake kon brengen – van het weer, over de preek van de pastoor, tot het wereldnieuws. Wie zei ook weer dat „het wereldgebeuren bij de haarkapper tot dorpsniveau wordt verknipt”? Die uitdrukking is me bijgebleven en ik verwijs er vaak naar als ik op avonden voor medewerkers van *KERK & leven* moet uitleggen hoe het parochienieuws het best kan worden gepresenteerd. Met dank aan alle kappers en kapsters die jarenlang geduldig luisterden naar al wie zijn of haar intimiteiten wilde delen, plaatselijke roddels kwijt wilde of met zekerheid wist wanneer de wereldrevolutie zou uitbreken. In tijden van verkiezingen kon de toon al eens wat hoger oplopen, maar het bleef doorgaans beschaafd en bij wijze van afscheid schudde men elkaar de hand met de woorden: „En stemmen voor de goeie, hé”.

Ik weet niet of de kappers en de kapsters van Olivier Dachkin veel last van zulke gesprekken hebben gehad. Ik vermoed van niet. Het personeel van dat soort ketens kent het cliëntèle zelden persoonlijk. De keren dat ik in zo’n zaak te gast was, was er van een gesprek nauwelijks sprake. Laat staan van een pittige discussie over geloof of politiek. In de spiegel voor me zag en hoorde ik hoe twee kapsters – de een bijna kaalgeschoren, de ander te vluggig om echt te zijn – zich opwonden over het afgetrainde lijf van de Spaanse tennisster Rafael Nadal. Anderen keuvelden over wie met wie is in onze televisieseries en vertrouwden elkaar allerlei confidenties toe. Op die momenten kun je alleen maar betreuren dat een mens nu eenmaal op tijd en stond naar de kapper moet.

Inmiddels vond ik een kapper wiens zaak al enkele jaren te koop staat en die feitelijk al een tijd met pensioen is. Toen ik er destijds voor het eerst in zeven haasten binnenstapte, hing er een citaat van Augustinus aan zijn voordeur: „Heer, geef mij kuisheid en matigheid, maar niet meteen.” Het was het studentengebed van de jonge Augustinus toen hij als een hopeloos verliefde zwerver ronddoelde in het Carthago van de vierde eeuw. „Ik had hier zowat iedereen over de vloer”, vertelde de kapper. „Professoren, rechters, artiesten, pastoors en gewoon volk. Van iedereen stak ik wat op. Zo kwam ik ooit bij Augustinus terecht. Een boeiende figuur, meen ik.”

Hoe saai zou het leven van mijn kapper zijn verlopen als een of andere omhooggevallen baas hem had verboden met zijn klanten over geloof en politiek te praten? En hoe geschift is onze samenleving als dat soort bekrompen regels wordt opgelegd? Is het heus de bedoeling dat het personeel nooit meer spontaan met de klanten praat, maar dat het zich gedraagt als immer vriendelijke poppetjes die de klant voortdurend met een brede lach in de ogen kijken en hem de hele tijd naar de mond praten? Of willen we dat kappers en kapsters straks een microchip krijgen ingeplant waardoor ze, zodra de klant over politiek of geloof rept, via elektronische stimulatiesystemen de jongste roddels over onze BV’s afdreunen? Waar zijn we toch mee bezig? ”

Ingewikkelde administratie berooft kansarmen van hun rechten. © Welzijnszorg/Layla Aerts